

Visitaforedrag Steigen, Nordfold og Leiranger menigheter 6-12. november 2017

Steigen kirke på Engeløya forteller at dette er et gammelt kirkested, helt tilbake til 1200 tallet. Hele Steigen har en rik og spennende kirke og kulturhistorie, og et levende kirke og menighetsliv i dag. Dette har vært berikende å få bli bedre kjent med gjennom denne visitasuken.

Forrige visitas ble holdt i april i 2007, ved biskop Tor B. Jørgensen. Dette er min første visitas i Salten prosti, etter at jeg ble vigslat til biskop i januar 2016.

Takk til alle som har lagt til rette for denne visitasen, gjennom et grundig forarbeid, prost, stab og menighetsråd, med visitasinnberetning og konkrete planer for en spennende og innholdsrik visitas her i Steigen.

1. Historisk innledning:

2017 er et kirkehistorisk år, på mange måter. I år gikk Den norske kirke over fra å være statskirke til å bli en selvstendig folkekirke. Den norske kirke har vært statskirke i nesten 500 år, og var et resultat av reformasjonen som vi har markert særskilt dette året. Og det er betegnende at da reformasjonen kom til Norge stod Steigen kirke der allerede, og hadde gjort det i 300 år!

Helt frem til 2012 stod det i paragraf 2 i Grunnloven at den evangeliske lutherske religion var Norges statsreligion. I 2008 ble partiene på Stortinget enig om en prosess for å avvikle statskirken, i 2012 kom de nye Grunnlovsbestemmelsene og fra 1.1.2017 er skillet fullstendig. Men selv om staten og kirken har skilt lag har ikke folket og kirken gjort det.

Det er flott å komme til et sted der kirka er en naturlig del av lokalsamfunnet. Det er svært gledelig å se at over 82% av befolkningen er medlem i Den norske kirke. Det er imponerende høyt og stabilt tall, og blant de høyeste prosentandelene i landet.

2. Kirkelig struktur og rollefordeling

Kirkelig sett har Steigen kirkelige fellesråd vært uten kirkeverge i lengre tid, både pga sykdom og vakanse. I denne perioden har leder i fellesrådet Hege Lind gjort en meget god jobb, og biskopen vil berømme at hun har ivarettatt de mest presserende oppgavene. 1.12. 2017 begynner ny kirkeverge Torill Aas. Hun har arbeidet som kirkeverge i Steigen kirkelige fellesråd tidligere, og kjenner forholdene på en god måte. Når hun nå kommer tilbake, også med de erfaringer hun har høstet som kirkeverge i Saltdal vil det være nødvendig å gå gjennom strukturene for samarbeid mellom prost og kirkeverge, mellom menighetsråd og fellesråd, og mellom prest og øvrige ansatte. Mye av dette fungerer bra, men det er nødvendig med noen avtaler og retningslinjer som ikke bare er bygd på gode relasjoner og tradisjoner i samarbeidet. Ikke minst er det viktig å synliggjøre kirkekontoret for Steigens befolkning. Kirkekontoret er strategisk plassert i Steigen rådhus, og fellesrådsleder Hege Lind påpeker at dette er en god ordning. Når både kirkeverge, sokneprest og trosopplærer skal ha

kontor her, kan det synes som om det er viktig å se på mulighetene til å utvide lokalitetene noe. Det er bl.a. viktig at sokneprest kontoret er såpass lydtett at fortrolige samtaler kan føres der. Mange ønsker å snakke med kirkens medarbeider i et nøytralt lokale som kirkekontoret er, og dette bør det legges bedre til rette for. Prosten vil samarbeide med kirkevergen om hvordan de ansatte kan ivareta dette på best mulig måte. Biskopen er av den oppfatning at det bør være klare avtaler om når kirkeverge, sokneprest og trosopplærer er på kontoret, slik at de skal være tilgjengelige på en god og trygg måte for publikum. Særlig i en tid hvor kirken ikke lenger er statskirke, men en selvstendig folkekirke er det viktig at kirkens ansatte er synlige på en slik måte at alle menighetens medlemmer lett kan møte dem.

Kirkevergen er arbeidsgiver for trosopplærer, organist, kirketjenere og kirkegårdsarbeidere og leder deres arbeid. Prosten er arbeidsgiver for soknepresten, og leder hans tjeneste. Det er derfor viktig med et godt samarbeid mellom prost og kirkeverge.

Den norske kirke ble en selvstendig folkekirke 1.1.2017. I den forbindelse er det i disse dager sendt ut en høring på ny kirkelov fra Kulturdepartementet. I denne nye kirkeloven skal strukturene for kirkens organisering fremover fastsettes. Her er det viktig at både menighetsråd, fellesråd og kommune gir sine svar i høringen. Et av de viktige spørsmålene som høringen tar opp er hvordan Den norske kirke skal finansieres i fremtiden. Heldigvis der det ut til at flertallet av de politiske partiene mener at det offentlige fremdeles skal finansiere tros og livssynssamfunn, men det er presentert ulike modeller for hvordan dette skal gjøres. Samtidig har Den norske kirke fått mindre overføringer fra staten til sin drift både i 2017, og muligens i 2018, avhengig av det endelige statsbudsjettet. (evt forlik på Stortinget i budsjettdebatten). For vårt bispedømmets del har dette ført til at vi må skjære ned på stillinger, både i presteskaper og på bispedømmekontoret. For at dette skal gå så lite som mulig ut over kirkens virksomhet er det helt avgjørende at alt arbeid planlegges i godt samarbeid mellom kirkeverge, prost og lokale ansatte og råd. I Steigen er det et godt utgangspunkt å videreføre dette når ny kirkeverge er på plass.

3. Kirkebyggene i Steigen – livskraftige identitetsmarkører

Steigen har tre kirker som hver på sin måte er unike og verdifulle. Det at kirkene representerer tre forskjellige tidsepoker gjør at de tydelig forteller noe om historie og røtter for befolkningen her. I tillegg til å være viktige gudshus er de kulturbygg med stor betydning for samfunnet, de er identitetsmarkører i landskapet, og de er bygg som svært mange av Steigens innbyggere har et forhold til. Kirkene har viktig og tidstypisk kirkekunst, og selv om de er krevende byggverk å holde vedlike, har fellesråd, menighetsråd og kommune over mange år lagt ned mye arbeid i å få dette til. Biskopen vil berømme den store dugnadsinnsatsen som drives i alle kirker, og gjennom dette har menighetsrådene tatt på seg ansvar som i prinsippet tilligger fellesrådet. Men her er det kjærligheten til sin kirke og en sterk interesse for å bevare kirken som er god drivkraft.

Steigen kirke med sin eldste del fra 1200-tallet er en av klenodiene i Sør- Hålogaland bispedømme. Vi har besøkt kirken flere ganger under visitasen, og det er godt å komme inn i denne lyse kirken som forteller så mye historie, men som samtidig brukes aktivt i dag. I det historiske miljøet kirken ligger i er det viktig at nettopp aktiv bruk vektlegges, og kirken egner seg godt til mange trosopplæringstiltak. Utsmykningen med altertavle av C Bruun etter kopi av Tidemann, som fremstiller Jesu dåp, og den unike dåpsengelen med dåpsfat formet som skjell, er gode utgangspunkt for trosopplæring om dåpen. Det er messehagler i alle kirkens farger. I tillegg vil vi nevne en sort messehagel fra 1831 som er et spesielt klenodium.

Leiranger kirke er en katedralaktig kirke i tre fra 1911. Den har god akustikk og kan meget vel brukes til konserter av ulik slag. Kirken har en unik beliggenhet som forteller om tidligere tiders transport, og med skolehus og kirkestue på kirketunet. Menighetsrådet har pietetsfullt restaurert den gamle skolestua, som er en av de eldst bevarte i landet. Denne kan nå brukes som menighetsstue og til utleie. Selve kirken er malt utvendig for få år tilbake, og også innvendig er den godt vedlikeholdt. Menighetsrådet arbeider i disse dager med mulighet for å installere varmepumpe, om dette er mulig og økonomisk forsvarlig vil måtte drøftes med både kirkeverge og biskop. Altertavla er meget slitt, og trenger oppgradering for ikke å bli ødelagt. Også her er det en gammel dåpsengel, og mange andre symboler som meget vel kan benyttes i både undervisning og trosopplæring.

Nordfold kirke fra 1976 er en praktisk arbeidskirke som menighetene også bruker til felles arrangementer, både i stab og for menighetene. Kirkens menighetssal eller kirkestue er oppgradert på dugnad av menighetsrådet, både med nytt gulv og vinduer, og fremstår i dag innbydende og praktisk. Det er noe problemer med lekkasje flere steder i kirken, og dette er det viktig at settes inn i en langtidsplan for vedlikeholdsbehov. Det er positivt å se hvor fint det gamle kirkesølv som ble reddet fra brannen i 1975 tas vare på og brukes. Nordfold kirke brukes i konfirmantarbeidet og trosopplæringsarbeidet, ikke minst er det blitt nevnt at kirken sammen med Nordfold skole er viktig for det konfirmantsamarbeidet Steigen har med Tysfjord og Hamarøy.

Alle kirkene har et nært og godt samarbeid med sine respektive skoler, og skolene bruker kirkene til flere av sine arrangementer.

I samtale med menighetsrådene kom det frem at det er usikkert om kirkene er overført fra Steigen kommune til Steigen kirkelige Fellesråd, slik det skulle gjøres da nåværende kirkelov ble innført i 1997. Dette bør avklares og evt ryddes opp i.

I tillegg til de tre kirkene har også Steigen flere bedehusapell som er eid av private lag og foreninger, og som brukes aktivt i menighetsarbeidet og til gudstjenester. Også her er det lagt ned mye dugnadsarbeid. Kirkelige Fellesråd bruker disse lokalene vederlagsfritt.

4. Gudstjenesteliv

Siden forrige visitas har de tre menighetsrådene i Steigen vedtatt en lokal grunnordning for sine gudstjenester, der det går frem hvilke liturgier som skal brukes ved de ulike gudstjenester. Det er ifølge kirkeloven menighetsrådet som har denne myndigheten, ikke de ansatte. Biskopen ser det som viktig at disse lokale grunnordningene brukes ved alle gudstjenester i soknene, også de gudstjenester som er knyttet til trosopplæringstiltak og konfirmasjons-gudstjenester. Dersom menighetene ønsker andre gudstjenesteformer enn de de har vedtatt må de søke biskopen om supplering til lokal grunnordning. Prosten bes om å følge dette opp.

Gudstjenesteforordningene fastsettes av biskopen. Gudstjenesteforordningen bestemmer hvor mange gudstjenester som skal være i soknene, og i hvilke sokn.

Gudstjenesteforordningen for Steigen er under vurdering, slik forordningene i flere av bispedømmets menigheter er. Biskopen anser at det er naturlig at Steigen har mellom 45-50 gudstjenester pr år, jevnt fordelt på de tre soknene, og anbefaler inntil videre å lage gudstjenesteplaner etter dette. De store endringene som skjer i kirkens organisering og finansiering er faktorer som spiller inn på forordningstallet. Forordnede gudstjenester er gudstjenester på søndag og helligdag, det kan være på ulike klokkeslett. Alt etter hva som er tjenlig. Det er kommet ønske fra enkelt i Steigen at flere gudstjenester kan legges på hverdager. Biskopen ser argumentene for dette, men vil påpeke at søndagen er hele den verdensvide kirkes gudstjenestedag, dagen da vi feirer Jesu oppstandelse som nettopp ifølge tradisjonen stod opp på søndag som var den første dag i uken. Søndagen som kristen helligdag er under press i vårt samfunn, det er både politiske og næringsmessige interesser som ønsker å gjøre søndagen til en vanlig dag. Biskopen tror at det er svært viktig at både søndagene og helligdagene knyttet til høytidene beholdes som spesielle dager. Dette er et viktig bidrag i arbeidet med å beholde kristne tradisjoner og kultur i vårt land. De store religionene har alle sine helligdager, muslimene har fredag, jødene har lørdag. Det er viktig å beholde søndag som vår kristne helligdag. Og kirken må gå i bresjen for det. I Steigen vil biskopen derfor presisere at ikke mer enn 4-5 av de forordnede gudstjenester pr år bør legges til hverdager. I samråd med prost og kirkeverge kan man naturligvis legge planer for hverdagsgudstjenester i tillegg til disse, de vil da være begrenset av de ressurser som er tilgjengelig.

Det er prisverdig at ansatte og menighetsråd i Steigen har arbeidet mye med å øke interessen for gudstjenester. Det er ikke slik som tidligere at mange hadde som sin faste rytme i uka å gå til gudstjeneste, og den faste menighet som kom hver søndag skrumpes inn. Det er også stort press på aktiviteter som foregår på alle dager i uken. Derfor er det viktig å tilrettelegge gudstjenester med trosopplæringstiltak og gudstjenester for ungdom i de vanlige søndagsgudstjenestene, slik dere gjør i menighetene her. Ikke minst er det viktig å aktivisere barn og unge i gudstjenesten, som medliturger og tekstlesere. Her har menighetsrådet og presten hovedansvaret.

Det er mer og mer slik at mange må ha en spesiell grunn til å gå til gudstjeneste, og her er det mye å hente. Den nye diakoniplanen kan f.eks. godt ha eldres gudstjenestedag som en av sine ingredienser, eller det kan være andre særskilte grupper man inviterer spesielt.

Samtidig er det viktig at vi alltid har i mente at det ikke er antall deltagere som gjør en gudstjeneste viktig. Om det er få på en gudstjeneste er det likevel et tegn for bygda og samfunnet at det feires gudstjeneste. Når klokkene ringer signaliseres det at her er det en kirke, her er det mennesker som tror. Og når menigheten samles til kirkens forbønn og rundt nattverdbordet er det ikke bare de som er fysisk tilstede dette gjelder, men alle de som er med i våre bønner og som over hele jorden feirer gudstjeneste sammen med oss.

Jeg vil egentlig oppvurdere de gudstjenester det er få på nettopp ut fra dette perspektivet, vi skal tenke stort og annerledes om det vi gjør enn det som er vanlig i det sekulære samfunn.

Alle prestene i Salten prosti er ansatt i hele soknet. Deres arbeidsplaner godkjennes av prosten, og prosten har myndighet til å bruke prestene forskjellige steder i prostiet. Denne ordningen kom i 2004, og kalles prostireformen. Særlig for de sokn som har bare en prest har dette blitt en ordning med gode ringvirkninger. Både menighet og prest kan nyte godt av å oppleve hverandre over soknegrensene. Sokneprestene har sitt særlige tjenesteområde, og skal naturligvis ha hovedvekten av sitt arbeid her, men de kan også planlegges brukt i andre sokn enn disse. Derfor vil det i enkelte tilfeller være andre enn soknepresten her som betjener Steigen. Dersom det er andre prester fra Salten prosti er det ikke vikarer, men naboprester som er satt av prosten til sin oppgave her.

5. Trygg Tro - Trosopplæring i Steigen, i samspill med diakoni og misjon

Kirkens grunnleggende oppdrag er å gjøre mennesker til disipler ved å døpe og lære dem alt det Jesus har befalt. Alterbildet i Steigen kirke vitner om da Jesus selv ble døpt. Dåpsenglene både i Leiranger og Steigen forteller om at Gud tar imot oss i dåpen, og bærer oss gjennom livet slik at vi kan leve og vokse i den kristne tro.

I mars 2014 kunne menighetene i Nordfold, Leiranger og Steigen feire at arbeidet med å utarbeide en felles trosopplæringsplan var fullført. Planen bærer navnet: «Trygg Tro - Trosopplæring i Steigen», og har som målsetting at barn og unge i Steigen skal få tilbud om opplæring i og muligheten til å utøve den kristne tro som de er døpt til, i et godt samspill mellom hjem og kirke.

Planen er en viktig plattform for trosopplæring for alle barn og unge mellom 0-18 år. Planen bygger videre på det arbeidet som allerede eksisterte, og har utvidet dette med tiltak som LysVåken og Tårnagenter. Menighetene har et felles trosopplæringsutvalg som sammen med trosopplærer Herdis Svendsen, leder arbeidet med en systematisk trosopplæring for alle døpte.

For at denne planen skal kunne være et godt arbeidsverktøy, til både planlegging og gjennomføring, må planen være operativ. Det innebærer at trosopplæringsutvalget, sammen med menighetsrådene, må gjennomgå og fornye planen i løpet av hver menighetsrådsperiode.

En sentral del av trosopplæringsplanen er konfirmantarbeidet. Det er gledelig å se den gode oppslutningen konfirmasjon har i hele Steigen. Samarbeidet i Nord-Salten med menighetene i Hamarøy og Tysfjord om felles konfirmantleir i Nordfold kirke er avgjørende for ungdomsarbeidet i Steigen. Gjennom konfirmantleiren får mange ungdommer delta på ledertreningsprogrammet MILK (mini-leder-kurs), til Norges KFUK-KFUM. Flere av ungdomslederne har fått spennende lederoppgaver under KFUK/KFUM sin høstfestival og på ByNatt i Bodø. Deltakelse på den nasjonale trosopplæringskonferansen gir inspirasjon til videre arbeid. I mye av konfirmantarbeidet i menighetene her er både organist og prest involvert, og dette anser biskopen som meget positivt. Det bør vurderes om også trosopplæringsmedarbeider skal involveres i noe av konfirmantarbeidet, særlig på det som dreier seg om diakoni hvor trosopplærer Herdis Svendsen har en spesiell kompetanse.

Ungdomsrådet i Sør-Hålogaland bispedømme, har denne perioden to representanter fra menighetene i Steigen. Dette er en viktig del av ungdomsdemokratiet i vår kirke, og Steigen kan være stolt av at ungdommer herfra er blitt valg inn her.

Diakoni – er kirkens omsorgstjeneste i praksis.

Menighetene er godt i gang med å lage en diakoniplan, og der foregår allerede mye diakonalt arbeid her. Andakter på Steigentunet, blomsterhilsener på runde dager til de eldre med mye mere. Fokus på ungdom og deres livsvilkår må være sentralt, da mange unge opplever et stort prestasjonspress til å mestre så mange sider i hverdagen. Her har allerede prest og trosopplærer viktige funksjoner.

Det gjorde inntrykk å få besøke Skagestad gård, og torsdagsklubben. Eva Hansen og Ketil Erdal har gjennom mange år bygget opp et unikt og gjestfritt samlingssted, med måltidsfellesskap og gode samtaler som fellesverdier. Arbeidet skjer i et nært samarbeid med helse og omsorgssektoren i kommunen. Dette kan flere menigheter i bispedømmet la seg inspirere av.

Også Steigen er blitt en flerkulturell kommune. Arbeidet med å integrere flyktninger er en viktig fellesverdi. Det er naturlig at kirken er en aktiv medspiller i dette. For oss som en del av den verdensvide kirke, har vi et særlig ansvar for de kristne flytningene som kommer hit. Dette er det viktig blir fokus i diakoniplanen. Diakonirådgiver Brita Bye var tidligere i høst her i Steigen og arbeidet med diakoniplanen sammen med menighetene. Det ble da også tatt opp om menighetene her skulle satse på å være Grønne menigheter, menigheter som tar særlige miljøhensyn i alt de gjør. Også dette bør vurderes når diakoniplanen skal utformes.

Misjon – en del av den verdensvide kirke.

De første som i vårt land begynte å snakke om ansvar for mennesker i andre land var misjonærene og deres støttespillere. Gjestfrihet, raushet og det å ta seg av fremmede var viktig i misjonsarbeidet som startet for over 150 år siden, både ute og her hjemme. Misjonsforeningenes tid er kanskje forbi, men det er på mange måter arven etter denne innsatsen som i dag som synliggjør at den lokale kirke er en del av den verdensvide kirke. Misjon har sterke røtter i Steigen. Biskopen vil oppfordre menighetene til å fornye sitt arbeid med misjonsavtaler. Enten gjennom Samarbeidsrådet for menighet og misjon (SMM) eller andre misjonsorganisasjoner. KFUK-KFUM Global driver også et viktig solidaritets og bistandsarbeid som dere kan utvikle et samarbeid med.

Både diakoni og misjon kan integreres i arbeidet med trosopplæring, f.eks. både hos barneklubben og i konfirmantarbeidet. Dette synliggjør at menighets-arbeidet har mange grener på det samme treet. Biskopen har stor forståelse for at en menighet må prioritere sine oppgaver, og ikke kan gjøre alt. Men både diakoniperspektivet og misjonsperspektivet kan integreres i mye av det menighetsarbeidet som allerede er her, og i den store frivilligheten som fortsatt finnes i menighetene.

For dugnadstradisjonene vi har møtt er imponerende både i mangfold og innsats. Medarbeiderskap er et av folkekirkenes viktigste kjennetegn. Alle som vil skal få høre til i det store fellesskapet, der vi både kan få være med å bære hverandre, og selv bli båret når vi trenger det. Dåpsenglenes utstrakte armer minner oss om dette.

6. Steigensamfunnet.

Fra media var vi kjent med at Steigensamfunnet har mange utfordringer. Dere har vært gjennom en kommunesammenslåingsprosess som det var ulike meninger om i kommunen. Steigen kommune er på Robek lista med de begrensninger det gir. Skolestrukturen er under debatt, og økonomien er stram. Under visitasen har alle disse faktorene blitt bekreftet, også i møte med kommunestyre og kommuneledelse. Men vi har samtidig erfart at det skjer mye positivt i Steigen på næringslivssiden. Gjennom besøket på "Nybygga" og "Slip1" i Helnessund møtte vi en optimistisk næring som både ekspanderer og utvikler nye nisjer. Det store oppdrettsanlegget som skal bygges kan føre til flere arbeidsplasser, og innen oppdrettsnæringen er Steigen ledende i landsdelen. Det er et paradoks at den offentlige virksomhet er preget av så store økonomiske problemer når næringslivet er i så sterk vekst. Her er det mange positive utfordringer å ta tak i. Kirken er en del av samfunnet, og de utfordringer samfunnet har angår i stor grad kirken.

7. Prestetjenesten

Siden sist visitas er det kommet vesentlige endringer i prestens tjenesteforhold. 1.1. 2015 ble boplikt for prester opphevet. Det betyr at alle prester nå selv kan velge hvor de vil bo, slik andre arbeidstakere kan. Det var stortingspolitikkerne som bestemte dette, og ikke alle i

kirken var enig i at dette er en god ordning. Men denne ordningen gjelder nå, og vi må forholde oss til den. Verken staten eller kommunen har nå plikt til å skaffe prestebolig, og ingen prest har plikt til å bo i noen bolig. Sokneprest Per Grunnet har valgt å bo i Steigen prestegård, slik alle prester som bodde i prestegårder 1.1.2015 fikk rett til. Men ved evt presteskifte kan ikke arbeidsgiver bestemme hvor presten skal bo.

Noen prestegårder ble solgt etter at denne ordningen kom, og noen få ble valgt å beholde. Opplysningsvesenets fond (OVF) som eier Steigen prestegård har, sammen med Sør-Hålogaland bispedømme, bestemt at denne gården skal beholdes i systemet. Den er av spesiell kulturhistorisk verdi, og betyr mye for både kirkested og lokalmiljø. Biskopen har under visitasen vært på befaring i Steigen prestegård, og vi har ved selvsyn sett at den har et meget stort vedlikeholdsbehov hvis den skal kunne bevares på en god måte. Vi har jevnlig kontakt med OVF, og vil bringe inn våre synspunkter på dette meget tydelig.

Prestegården har også en verneverdig hage som lokale instanser har tatt ansvar for på en prisverdig måte. Også dette vil vi ta med i våre drøftinger med OVF.

Den andre store endringen i presters tjenesteforhold kom 1.1.2016. Da fikk prester arbeidstid og plikt til å sette opp arbeidsplaner innenfor normal-arbeidstidsordning. Dette var og er det ulike synspunkter på i presteskapet og hos arbeidsgiver, men etter de siste avtalene mellom fagforeningene og kirkerådet som arbeidsgiver er dette videreført. Det betyr at prosten på en helt annen måte enn tidligere må være med å planlegge prestenes arbeid. Dette er en ny måte å tenke prestatjeneste på som mange synes er krevende.

Sokneprest Per Grunnet har vært ansatt i Steigen siden 2009. Vi har gjennom denne visitasen opplevd at svært mange er glad for den tjeneste presten gjør, og til og med på møtet med kommunestyret og ledelse i Steigen kommune ble Pers tjeneste trukket frem. Det gleder biskopen å høre. Per Grunnet har mange ressurser som han bokstavelig talt spiller på, og vi har erfart hans bruk av sang og musikk som en viktig del av hans tjeneste. Han uttrykker også stor glede over å bo og arbeide i Steigen, og dette smitter naturligvis over på hans tjeneste. Han har opparbeidet seg en stor kontaktflate i Steigen.

8. Fellesråd, menighetsråd og stab.

Fellesrådet består av to representanter fra hvert av de tre menighetsrådene, samt kommunens representant og et geistlig medlem oppnevnt av biskopen. I vakansetiden for kirkeverge har det vært sporadisk med møter i fellesrådet. Den nye kirkevergen vil måtte sette opp en plan for disse møtene, slik at det blir mer forutsigbarhet i arbeidet. Biskopen arbeider i hele bispedømmet med oppnevninger av geistlig medlem til fellesrådene, og det er ingen fast struktur på hvem som skal være denne representanten. I en tid der mange ytre rammer er i endring i Den norske kirke, rammer som også det enkelte fellesråd berøres av, kan det være hensiktsmessig at det er prosten som er biskopens representant i det lokale fellesråd, særlig der hvor det er flere sokn i kommunen og soknepresten sitter i flere

menighetsråd. Dette er også en vurdering biskopen gjør i forhold til Steigen kirkelige fellesråd.

I møte med Steigen kommune kom det frem ønske om bedre informasjon om menighetens arbeid. Biskopen vil derfor anbefale at det er årlige møter mellom kommunestyre og kirkeverge/ fellesråd, der informasjon er hovedsak. Nettopp i en tid med så mange endringer er dette viktig. Slike møter kan også være med på gjøre budsjettarbeidet knyttet til Kirkelig fellesråd og kommunens bevilgninger tydeligere, og de ulike behov kan bli bedre belyst enn bare ved budsjettmøter om høsten. Kommunens anstrengte økonomi preger også bevilgningene til fellesrådet, og derfor er gode samarbeidsordninger med kommunen svært viktige, samtidig med at fellesrådet må gjennomgå hvordan de midler de forvalter brukes på den beste og mest effektive måten.

De tre menighetsrådene har vi tidligere vært innom. Det har nettopp vært en høring om soknestrutturen i Sør-Hålogaland bispedømme. Både Steigen kommune og de tre soknene har gjort vedtak om at de ønsker å beholde den soknestrutturen som er i dag. I forhold til Steigen kommune bemerket da biskopen at det også vil forplikte kommunen i dens økonomiske bevilgning til Den norske kirke. De tre menighetsrådene arbeider meget godt, og det har heller ikke vært vanskelig å få nye med i menighetsrådet. I Steigen menighetsråd påpekte de at de også hadde fått med noen litt yngre. Samarbeidet mellom menighetsrådene er godt, og dette kan kanskje utvikles enda mer. Aktive menighetsråd er meget viktig for menighetens liv, og det er godt å se at dette fungerer her. Det er viktig å opprettholde fast møttestruktur, slik at ikke alt avgjøres på epost og tlf.

Staben har vi møtt flere ganger. Det er tydelig at det er en stab som trives sammen, og som har en god tone. Det er arbeidstakere som er meget dedikert til jobben sin, og som ønsker at kirken i Steigen skal møte mennesker på gode og inkluderende måter. Mange i staben strekker seg langt for å utføre sitt arbeid best mulig.

Mye av arbeidet avtales på fleksible måter. Dette oppleves av staben som effektivt og godt, men biskopen vil påpeke at dette er en meget sårbar arbeidsform, den blir svært avhengig av de personer som til enhver tid har de ulike stillinger. Det er viktig å ha avtaler som er forankret hos arbeidsgiver, og som trygger arbeidet under alle forhold. Dette blir en oppgave for den nye kirkevergen å se på sammen med staben.

Biskopen har også tatt opp behov for kursing og faglig påfyll av kompetanse i arbeidet. Prosten er her en nøkkelperson, og vil ha et spesielt fokus på kortreiste samlinger for ulike ansatte. Kirkegårdsarbeiderne er en slik gruppe. De er dyktige og flinke i sitt arbeid, men de opplever også mange situasjoner som kan være krevende. Å ha en oppfølging i forhold til dette er en måte å bekrefte det viktige arbeidet kirkegårdsarbeiderne gjør i menigheten.

Organist Magne Nilsen har vært i sin tjeneste i Steigen siden 1979. Det er fint å se hans fleksibilitet, og at han er så involvert i det meste av menighetsarbeidet. At det står gode

flygler i flere av kirkene gjør hans tjeneste lettere ettersom orglene ikke bestandig fungerer optimalt.

9. Avslutning og takk, oppfølgingspunkter.

Disse dagene i Steigen har vært fulle av opplevelser og møtepunkt, og det er svært viktig for biskopen å komme slik rundt for å se og høre hvordan forholdene er. Til daglig er det prostens som ivaretar biskopens ansvar i Steigen, og visitasen er en god anledning også for prostens til å bli bedre kjent med menighetene. Når biskopen kommer er det ikke en person som kommer utenfra til Steigen. Jeg er ikke biskopen i Bodø, men biskopen i hele Sør Hålogaland, og jeg ønsker å være Steigens biskop på samme måte som Narviks biskop eller Hærøys biskop. Min erfaring som prest og prost i Lofoten gjennom 30 år gjør at jeg kjenner meg igjen i mange av de utfordringer og oppgaver dere står i her i Steigen. Biskopens visitas er for å oppmuntre dere videre i kirkens arbeid, og for å understreke at selv om kirken alltid er lokal, er den også alltid noe mer. Dere her i Steigen tilhører et større fellesskap, både i bispedømmet, i landet og sammen med kristne kirke over hele verden. Dette perspektivet vil en visitas være med på å løfte frem. Visitasen følges opp fra biskopens side ved at prostens og kirkefagsjefen om 6 måneder kommer tilbake til Steigen for å følge opp visitasens anliggender. Samtidig vil Steigen og menighetene her på en spesiell måte være i mine bønner og tanker fremover.

Jeg har møtt gjestfrihet og imøtekommenhet her i Steigen. Gjestfrihet er en kristen oppgave og livsstil som jeg gjerne vil peke på viktigheten av. Gjestfrihet i kirkehusene slik at alle skal føle seg velkommen og integrert, og også gjestfrihet som et personlig anliggende i våre hjem og vårt hverdagsliv. Når skolen i Nordfold dekker et bord til oss med bast fra skolekjøkkenet, da er det gjestfrihet. Når Steigen menighetsråd stiller i stand en fin guiding i Steigen kirke for oss ved Jarl- Arne Pedersen, da er det gjestfrihet, når vi møter kirkerom som det er orden og ryddighet i, da er det gjestfrihet, når Skagestad gård åpner dørene sine for brukere i helsevesenet, da er det gjestfrihet, når dere inviterer til kirkekaffe, da er det gjestfrihet

«Glem ikke gjestfrihet! For ved den har noen hatt engler til gjester uten å vite det» står det i Hebreerne 13.2. Og i vårt travle og ofte upersonlige samfunn er det kanskje slik at gjestfrihet som en del av vårt kristne kall i hverdagen er en utfordring å ta med seg.

Takk for oss!

Konkrete utfordringer:

1. Det bør arbeides med avtaler for samarbeid i staben, mellom FR og ansatte og prost. Herunder påpekes nødvendigheten av å ha fast møte struktur.
2. Prost og kirkeverge må ved sine ansatte legge til rette for fast kontortid ved kirkekontoret og dermed gjøre kirkekontoret tilgjengelig for menighetens mange medlemmer.
3. Det bør ses på muligheten for utvidelse av kirkekontorets lokaler
4. Det bør vurderes å igangsettes arbeid med restaurering av altertavla i Leiranger kirke
5. Eiendomsforholdene til kirkene må avklares
6. De lokale grunnordninger for gudstjenestene som er vedtatt av menighetsrådene skal brukes aktivt i alle gudstjenester i soknene.
7. Trosopplæringsplanen er et godt verktøy for menighetene, og denne bør synliggjøres bedre slik at menighetene gjøres kjent med denne. Det skjer mye positivt i trosopplæringen, og dette er det viktig at alle får vite om.
8. I konfirmantarbeidet kan man med fordel arbeide mer med involvering av trosopplærere i tillegg til prest og organist-
9. I arbeidet med diakoniplan er det viktig å ta med fokus på flyktninger og grønne menigheter, og se på sammenhengen mellom trosopplæring, konfirmantarbeid og diakoni.
10. Menighetene oppfordres til å se på muligheten av å inngå misjonsavtaler

Med dette ønskes menighetene i Steigen Guds rike velsignelse over liv og tjeneste.

Steigen 12. november 2017

Biskop i Sør-Hålogaland

Ann-Helen Fjeldstad Jusnes